

Vuorovaikutustaitojen opetus psykologia kandi- ja maisteritutkinnoissa

Läketieteellisen tiedekunnan
vuorovaikutustaito-seminaari 20.3.2018

Sanna Koskinen, Olavi Lindfors,
Annamari Tuulio-Henriksson ja Saara Repo

Esityksen sisältö

1. Vuorovaikutus psykologin kompetenssina
2. Vuorovaikutus psykologian opetuksessa HY:ssa
  - nykykäytäntöjen analyysi
3. Integratiivisen pedagogiikan malli
4. Nykykäytäntöjen arviointi

Vuorovaikutustaidot yhtenä psykologin kompetenssina (Suomen Psykologiliitto ry)

- Tiedolliset valmiudet
  - ...
- Taidolliset valmiudet
  - ...
  - **vuorovaikutustaidot: perusvalmiuksia kahdenkeskiseen, ryhmän ja yhteisön vuorovaikutukseen**
  - **valmius suullisesti ja kirjallisesti kommunikoida alan erityisasiantuntemusta eri ihmisryhmille**

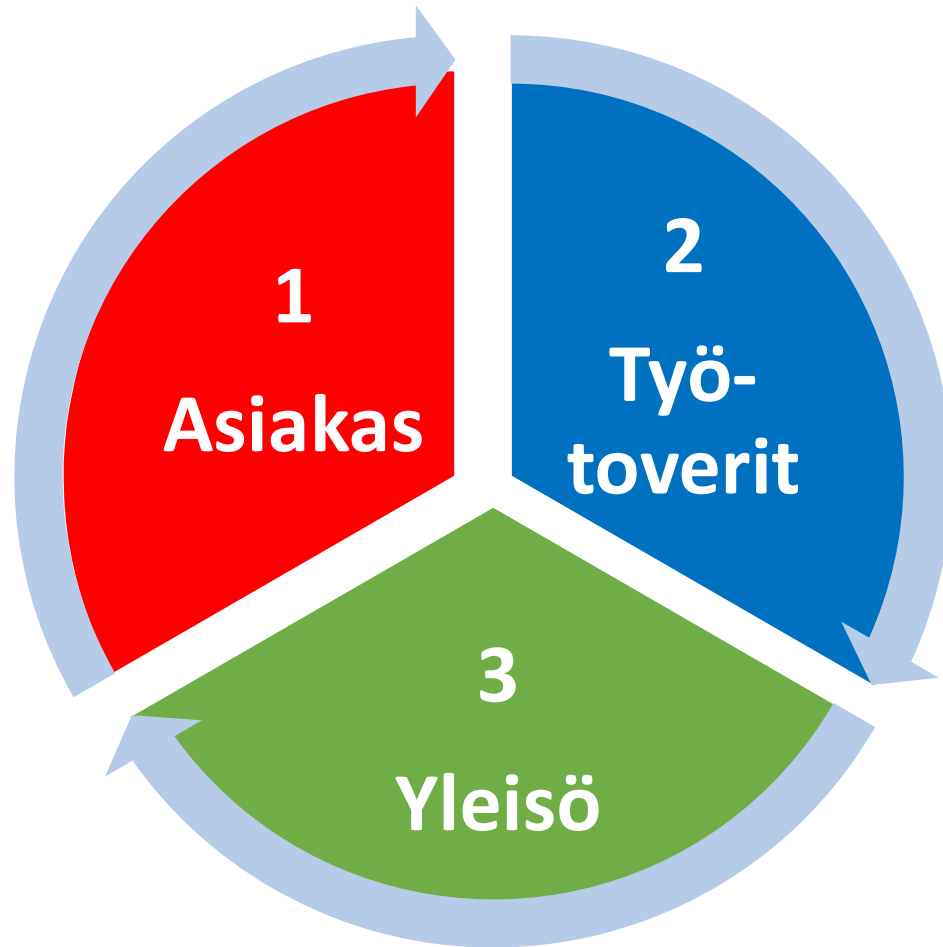
Vuorovaikutustaidot osana psykologin kompetenssia

(European Diploma in Psychology – EuroPsy)

PSYKOLOGIN PERUSKOMPETENSSIT:

- A. tavoitteen määrittely
- B. psykologinen arviointi
- C. kehittäminen
- D. interventiot
- E. oman toiminnan arviointi
- F. **kommunikaatio**

Vuorovaikutustaitojen kokonaisuus – psykologin vuorovaikutuskumppanit

Vuorovaikutustaitojen opetuksen kokonaisuus

Opintojakso	1=asiakas, 2=kollega 3=yleisö
PSYK-051, Psykologin työhön tutustuminen (uusi, alkaa syksy/2018)	1, 2, 3
PSYK-052, Johdatus psykologin asiakastyöhön	1, 2
PSYK-053, Psykologiset arviointimenetelmät	1, 2
PSYK-231, Kehityspsykopatologia	2, 3
PSYK-251, Kliininen psykologia	2, 3
PSYK-453, Psykoterapia	1, 2, 3
PSYK-298, kandidaatin tutkielma	1, 2, 3
PSYM-621-23, Psykologin kliiniset taidot II: tapausjäsennykset	1, 2
PSYM-631-33, Psykologin kliiniset taidot III: tapausseminaari	1, 2
PSYM-640, Psykologin kliiniset taidot IV; vaihtelevia kursseja	1, 2
Valinnaiset tieteenalan syventävät opinnot (40-55 op.); neuropsykologia, persoonallisuus- ja terveystieteiden psykologia, kehityspsykologia, kliininen psykologia	2, 3
Muut valinnaiset syventävät opinnot; esim. vapaaehtoistyö	1, 2, 3
PSYM-701, Psykologiharjoittelu ja PSYM-703, harjoittelunohjausseminaari	1, 2
PSYM-704, Ammatillinen tietopaketti	
PSYM-502, Pro gradu -työ ; PSYM-503, pro gradu -seminaari	1, 2, 3

Asiakasvuorovaikutuksen oppiminen – tavoitteet, sisällöt, menetelmät ja arviointi

tavoitteet ja sisällöt	toteutus, opetusmenetelmät	arviointimenetelmät
Asiakkaan kohtaaminen Kliiniset haastattelutaidot Psykologisten arviointimenetelmien käyttö vuorovaikutuksessa Vuorovaikutus hoidollisena elementtinä Vuorovaikutuksen havainnointi ja arviointi Vuorovaikutus asiakkaan kanssa aidossa tilanteessa	haastattelu-, roolinotto- ja palautteenantoharjoituksia Luento-opetus, ryhmätyöt, oppimispäiväkirja, potilastapaukset, essee Opettajan esittämät tapaukset (videoita) ja tutkimuspöytäkirjat; vuorovaikutteinen ryhmätyöskentely; harjoituslausunnon laatimiseen liittyvä palaute (yksilöllisesti ja ryhmässä) Vierailut kenttätyöpisteissä Kokopäiväinen harjoittelu 5kk psykologin työssä	Alkutentti, harjoitusten itsearviointi, vertaisarviointi, lopputentti, oppimispäiväkirja, kirjallinen tehtävä, harjoituslausunto- ja niiden arviointi, harjoittelukertomus, kentällä tapahtuva arviointi

Esimerkki: Asiakastyön perusteet -kurssi

- Kandivaiheen kurssi, joka orientoi psykologin työssä tarvittaviin vuorovaikutustaitoihin
- Käytännöllinen, kokemuksellisen oppimisen lähestymistapa
- Roolinottoharjoitukset
  - Haastattelijana ja haastateltavana, asiakkaan ja psykologin roolissa oleminen, reflektiivinen tiimi apuna (myös itsemyötätuntoharjoitus)
  - Fokus vuorovaikutusilmiöihin tutustumisessa, ei suoriutumisen arvioinnissa
  - Videoidaan; oman nauhoituksen katsominen ja reflektointi
  - Harjoitusten läpikäynti ryhmässä, palaute, palautteenantoharjoitukset
- Muita harjoituksia
  - Vastavuoroiset roolit (ryhmäharjoitus, omakohtainen tutkiskelu)
  - Kuunteleminen ja vastaaminen
  - Avoimet ja suljetut kysymykset
  - Asiakastilanteen herättämät tunnereaktiot
  - Psykologin persoonan merkitys asiakasvuorovaikutuksessa
- Kenttäkäynti (tutustuminen psykologin asiakastyöhön, ammattilaisen haastattelu)

Kollegiaalisen vuorovaikutuksen oppiminen – tavoitteet, sisällöt, menetelmät ja arviointi

tavoitteet ja sisällöt	toteutus, opetusmenetelmät	arviointimenetelmät
Psykologin työhön tutustuminen Kykenee vuorovaikutukseen opiskelijaryhmässä, osaa esittää tutkimustuloksia suullisesti ja kirjallisesti.	1-2 viikon tutustumisjakso psykologin työkenttään 5 kk harjoittelu Luennot, vuorovaikutteinen ryhmätyö yhteydenotto kenttäpsykologisiin ja yhteistyö ja perehtyminen tutkimukseen kenttäyhteistyöpisteessä, tapauksen esittäminen suullisesti ja kirjallisesti seminaarissa Osallistuu ryhmän jäsenenä omaan tapaukseen liittyvän seminaarikerran vetämiseen ja huolehtii yleisön aktivoimisesta vuorovaikutukseen.	Palaute esityksistä opettajalta ja vertaisilta Vertaisarviointi Lopputyö, lopputentti Kentällä tapahtuva arviointi

Yleisövuorovaikutuksen oppiminen – tavoitteet, sisällöt, menetelmät ja arviointi

tavoitteet ja sisällöt	toteutus, opetusmenetelmät	arviointimenetelmät
Osaa hakea tietoa ja arvioida sitä kriittisesti, osaa tuottaa tekstiä, antaa ja vastaanottaa palautetta, osaa ja uskaltaa esiintyä luontevasti ja keskustella tieteellisistä aiheista kriittisesti ja rakentavasti	Luento-opetus, teematehtävät, verkkokeskustelut, ryhmätyöt Kandidatkielman kirjoittaminen, reflektointi, vlogit ja posterit Syventävän katsauksen kirjoittaminen ja tiedon välittäminen asiantuntijaroolissa Tieteen päivä - posteriesitykset	Orientoivat keskustelutehtävät, vertaisarviot, esseet Palaute esityksistä

Tieteen päivä - Psykologian opiskelijoiden kongressi

- Opiskelijat esittelevät kokeellisen tutkimuksen, jonka he ovat suunnitelleet ja toteuttaneet opintojakson aikana 3-5 hengen ryhmissä.
- Opiskelijoiden esitykset ovat joko suullisia esitelmiä tai postereita (noin 10 esitystä)
- Päivän avaa usein tiedekunnan dekaani tai laitoksen johtaja.
- Key note –luento mielenkiintoiselta ja ansioituneelta vieraalta vieras (esim. toisen yliopiston professori)
- Posterisessio on iltapäivällä ja silloin on myös kahvitarjoilu
- Yleisöllä on mahdollista esittää kysymyksiä tutkimuksen tekijöille.
- Yleisönä on kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijat, joille osallistuminen Tieteen päivään on pakollista.
- Myös kaikki muut opiskelijat ja henkilökunta ovat tervetulleita Tieteen päivään.

Päivi Tynjälä

Integratiivisen pedagogiikan malli

P. Tynjälä / Educational Research Review 3 (2008) 130–154

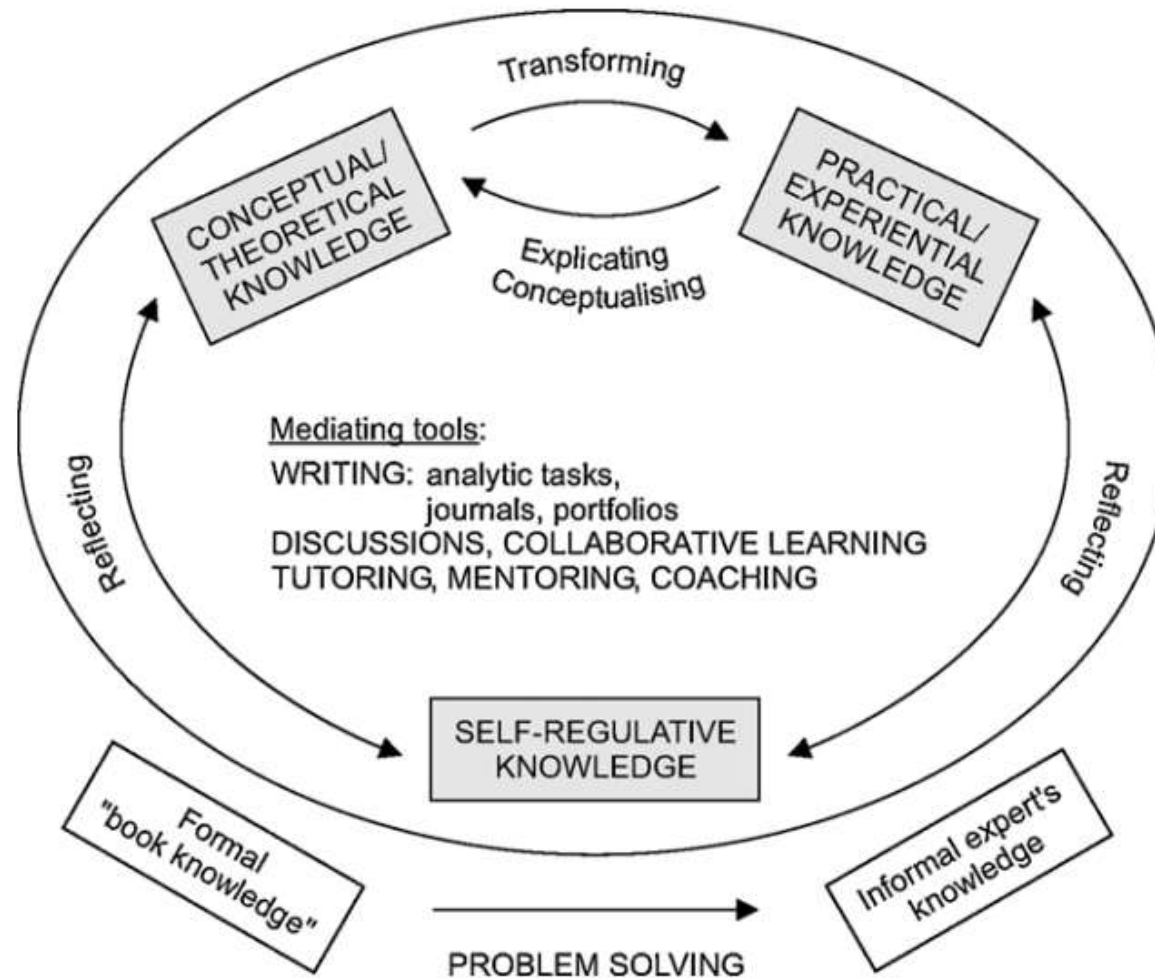

Fig. 3. Integrative components of the development of vocational and professional expertise (Tynjälä et al., 2006).

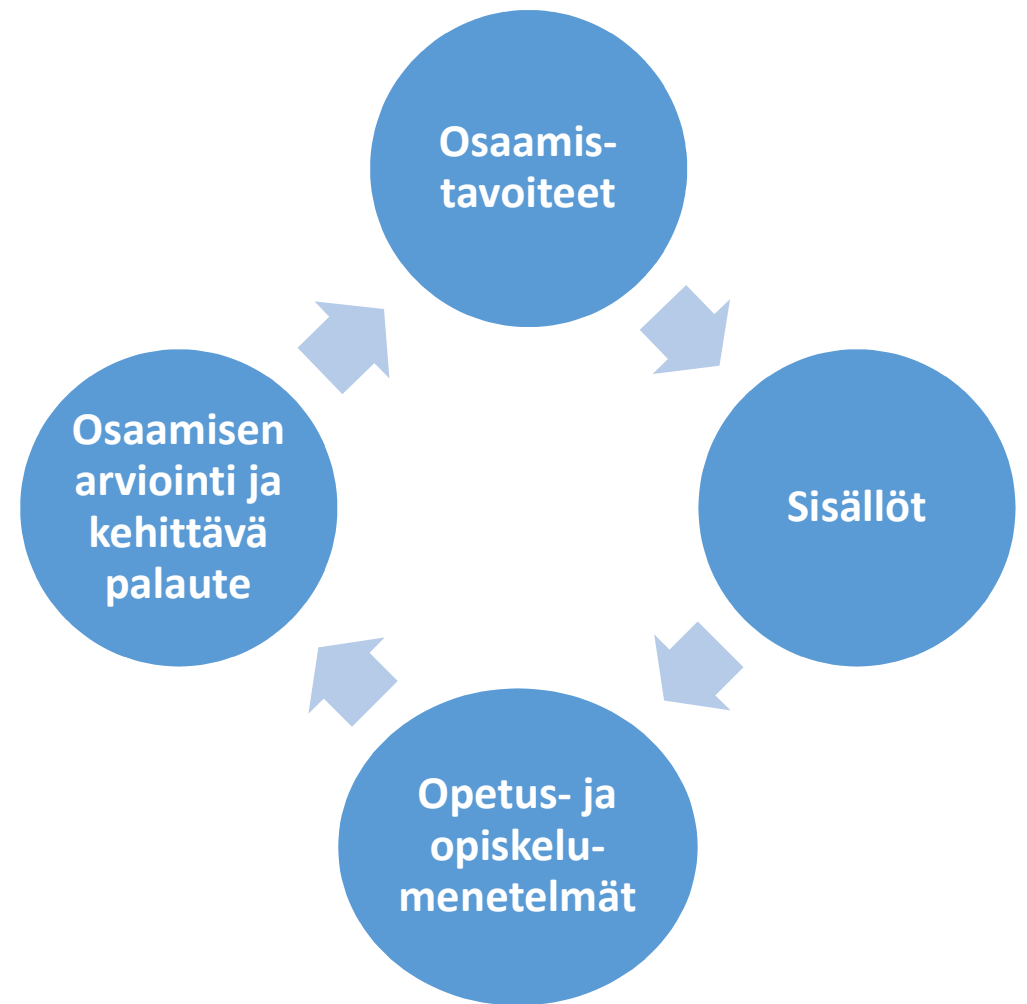
Mikä pitää säilyttää?

- Monipuoliset aktivoivat opetusmenetelmät
- Tutkimusperustaisuus kaikessa vuorovaikutuksessa

Kehitettävää

- Osaamisperustaisuus ja linjakuus
- Tarkempi vuorovaikutustaitojen määrittely ja erittely
- Tarkempi opetusmenetelmien kohdentaminen ja perustelu
- Tarkempi palaute ja arviointi taitojen kehittymisen suhteen
- Tutkimusperustaisuus myös opetus- ja arviointimenetelmiin

KIITOS!

